

पनस् **Uṇādis.** 3, 417. n. **Siddeh.** K. 249, b, 7. 1) m. *Broodfruchtbäum*, *Artocarpus integrifolia Lin.* **AK.** 2, 4, 2, 41. **TRIK.** 2, 4, 16. H. an. 3, 750. **Med.** s. 26. **MBh.** 1, 7585. 3, 41568. 9, 3036. पनसस्य पथा जातं वत्सवङ्गं मक्षाफलम्। स तथा लम्बते तत्र न्यूधपिदा व्याधिःशारा; 11, 136. 13, 2830. **HariV.** 12677. 12682. R. 2, 94, 30. 94, 8. R. **Gosā.** 2, 56, 9. **Suča.** 4, 20, 6. **Varāh.** **Bṛh.** S. 52, 87. 54, 11. **Katāś.** 42, 224. **Bhāg.** P. 8, 2, 10. **Burn.** **Intr.** 216. n. die Frucht **Suča.** 1, 212, 19. 213, 5. पनसास्थि 239, 12. **Vgl.** तुद्रः. — 2) m. *Dorn* (काटक), der Broodfruchtbäum heisst auch काटक-किफल (H. an. Med.) — 3) m. eine Art *Schlange* **Suča.** 2, 263, 12. — 4) m. N. pr. eines Affen H. an. **Med.** **MBh.** 3, 16274. 16372. R. 4, 33, 13. 39, 29. 5, 1, 39. 6, 2, 42. 22, 2. **Bhāg.** P. 9, 10, 19. — 5) f. eine best. *Krankheit* (s. पनसिका) **Med.** m. H. an. पनसी **Suča.** 2, 117, 17.

पनसतालिका f. = पनस 1. **Çabdam.** im ÇKDra. पनसतालिका f. **Wils.** nach ders. **Aut.**

पनसिका (von पनसी) f. eine best. *Krankheit*, *Pusteln um die Ohren und im Nacken* **Suča.** 1, 292, 8. 293, 11.

पनस्य, पनस्यते (act. **Naīgh.** 3, 14) sich erstaunlich erweisen, bewundernswert sein, sich rühmlich zeigen: सुनात्स युध्म श्रोऽसा पनस्यते **RV.** 4, 55, 2. श्रावके वसेऽर्णतिता पनस्यते 3, 51, 3. महान्यूस्य महिमा पनस्यते 10, 75, 9. 8, 90, 11. Geht auf ein von पन् abzuleitendes nom. act. पनस् zurück.

पनस्यू (von पनस्यू) adj. sich rühmlich zeigend, grossthuend; von den Marut **RV.** 4, 38, 15. 5, 56, 9. 10, 77, 3. **Indra** 8, 87, 1. दिःयः *gloriosus* 8, 86, 17.

पनाय्य (von पनाय् = पन्) adj. erstaunlich, bewundernswert: पनाय्य तदैश्चिना कृतं वाम् **Vālakha.** 8, 3. श्रोऽसः: **RV.** 4, 160, 5. यदेव पनाय्य कर्म तदेतदभिवदति **Ait.** Ba. 6, 15.

पनितेर् (von पन्) nom. ag. mit Lob anerkennend, preisend: देवासो यत्र पनितार् एवैरौपि परिव्युते तस्युरतः: **RV.** 3, 54, 9. इन्द्रस्तदग्निः पनितारौ श्रस्याः 57, 1. प्रदेवं विप्रं पनितारमैकः (कृणाधम्) 5, 41, 6.

पनिष्ठम् wohl fehlerhaft in der Stelle: महस्ते सत्तो महिमा पनिष्ठम् **SV.** I, 3, 2, 4. पनस्यते st. dessen im **RV.**

पनिष्ठे f. in der Stelle: वीत्यर्षं पनिष्ठे (चनिष्ठ्या **RV.**) **SV.** II, 3, 1, 10, 8. Zur Form könnte नविष्ठे verglichen werden; viell. Bewunderung, *Lob* (von पन्).

पनिष्ठ (von पन् mit dem suff. des superl.) adj. sehr wunderbar, sehr rühmlich: महिमा **RV.** 6, 59, 2. देवासः) पनिष्ठं ज्ञातं तवसं डुवस्यन् 3, 1, 13. — **Vgl.** पनीयस्.

पनिष्पद् (vom intens. von स्पन्द) adj. zuckend: इन्द्रमृतवर्दति जिह्वा ब्रह्मा पनिष्पद् **AV.** 5, 30, 16.

पनीयस् (von पन् mit dem suff. des compar.) adj. wunderbarer, rühmlicher; sehr wunderbar u. s. w.: युमाकैमस्तु तविष्ठो पनीयस् मा मत्यस्य मायिनः: **RV.** 4, 39, 2. समिध् 5, 6, 4. ग्रस्मति 10, 64, 15. 92, 4. **Indra** 1, 57, 3. — **Vgl.** पन्यस्, पनिष्ठ.

पनु oder पन् (von पन्) *Bewunderung, Lob:* वर्धतीमापः पन्वा सुशिश्चिपुतस्य योना गर्भं सुजातम् **RV.** 1, 63, 4 (2).

पन्थ, पन्थति und पन्थैति gehen, sich bewegen **Dbātup.** 32, 39. — **Vgl.** पथ्.

IV. Theil.

पनस् — पैष्ठ
पन्थ, पन्थन्, पन्था s. u. 2. पथ्.
पैन्थक (von पन्थ) 1) adj. auf dem Wege geboren, — entstanden **P.** 4, 3, 29. — 2) m. N. pr. eines Brahmanen **Burn.** **Intr.** 139.

पन्द्र m. N. pr. eines Berge **VP.** 180, N. 3.

पन्त्र partic. von 1. पद् (s. das.); parox. **Uṇādis.** 3, 10. m. = नीचैर्गतिः das niedrig-Gehen so v. a. das Hinschleichen dem Erdboden entlang (das Fallen AUFRECHT, WILSON) **Uggval.**

पन्त्रग (पन्त्र + ग dem Erdboden entlang sich fortbewegend) **P.** 3, 2, 48, **Vārtt.** 1. **Uggval.** zu **Uṇādis.** 3, 10. 1) m. *Schlange, Schlangendämon* **AK.** 1, 2, 4, 9. H. 1304. an. 3, 125. **Med.** g. 39. **Halā.** 3, 18. N. 14, 8. **MBh.** 1, 7793. R. 4, 63, 9. **Çāk.** 158. **Bhartṛ.** 3, 65. **Varāh.** **Bṛh.** S. 15, 7. 82, 25. चन् **MBh.** 3, 2409. Am Ende eines adj. comp. f. आ **R.** 2, 47, 17. पन्त्रगुरी **Vop.** S. 176. पन्त्री f. *Schlangenweibchen, ein weiblicher Schlangendämon* **MBh.** 1, 7793. R. 2, 43, 2. 6, 4, 34. 9, 36. **Rāea-Tar.** 5, 102. **Bhāg.** P. 3, 19, 11. von der Göttin Manasā Tīthit. im ÇKDra. — 2) m. eine best. *Pflanze* (G-द्रवकाष्ठ) **H. an. Med.** — 3) f. ई ein best. *Strauch* (सर्पिणी) **Rāea.** im ÇKDra.

पन्त्रगकेशर (पन्त्र + केश) m. *Mesna Roxburghii Wight.* (नागकेशर) **Rāea.** im ÇKDra.

पन्त्रगनाशन (पन्त्र + नाशन) m. *Schlangenvernichter, Bein.* **Garuḍa's** **HariV.** 10393.

पन्त्रगमप (von पन्त्रग) adj. f. ई aus Schlangen gebildet: माया **HariV.** 9389.

पन्त्रगारि (पन्त्र + शरी) m. der Feind der Schlangen: 1) Bein. **Garuḍa's** **HariV.** 10928. **Spr.** 543. — 2) N. pr. eines Lehrers **Vāstu-P.** in Verz. d. Oxf. H. 83, a, 3 (v. l. पन्त्रगानि) und in **VP.** 278, N. 12.

पन्त्रगाशन (पन्त्र + शशन) m. *Schlangenverzehrer, Bein.* **Garuḍa's** **AK.** 1, 1, 2, 25.

पन्त्रद्वा (2. पद् + नद्वा) f. *Schuh* **H.** 914.

पन्त्रद्वी (2. पद् + नद्वी) f. dass. **TRIK.** 2, 10, 12. **Hār.** 74. Beide पन्त्रधी, **ÇKDra.** und **Wils.** haben die richtige Form.

पन्त्रागार (पन्त्र + शगार oder शागार) m. N. pr. eines Mannes; pl. seine Nachkommen (प्राच्यगोत्र) **P.** 2, 4, 66, Sch. — **Vgl.** पान्त्रागार, पान्त्रागारि.

पन्त्रिष्क (2. पद् + निष्क) m. = पान्त्रिष्क **P.** 6, 3, 56, **Vārtt.**

पन्त्रेन (2. पद् + नेन) adj. f. ई; pl. nämlich श्रापः *Fussbad* **TS.** 3, 5, 6, 2.

पन्त्रिश्च (2. पद् + मिश्च) = पान्त्रिश्च **P.** 6, 3, 56.

पन्थ्य (von पन्) adj. bewundernswert, erstaunlich **RV.** 3, 36, 3. 59, 5. पन्थ्यं पन्थ्यमित्सैतार् श्रा धावत् मध्यायं सोम्यम् 8, 2, 25. 32, 17. 48. 63, 10. **Kāth.** 5, 3. 32, 8.

पन्थ्यम् = पनीयस्. उदावता वक्षासा पन्थ्यसा च वृत्रस्त्वाय रथमिन्द्र तिष्ठ **RV.** 6, 18, 9. धीति 38, 1. ज्ञातवेदस् 8, 63, 2. प्र प्रत्ययाय पन्थ्यसे ज्ञाय जुष्टा श्रुत्वा (शर्व) 9, 9, 2. कियती योषा मर्यतो वधूषोः परिप्रीता पन्थ्यसा वायेण 10, 27, 2.

पन्थ्यस् प. पन्थ्यस्.

पन्थि (von पन्) adj. trinkend: पन्थिः सोमं दृदिग्मः **RV.** 6, 23, 4 (Schol. zu **P.** 2, 3, 69. 3, 2, 171). *trinkend* und m. *Mond* **Sākṣhiptas.** im ÇKDra.

पन्थि **Uṇādis.** 3, 159. m. (nom. पन्थिस्) die Sonne (such H. c. 7); der Mond **Uggval.**

पन्थु (von पन्) m. *Beschützer* **Uggval.** zu **Uṇādis.** 1, 28. f. *Amme* **Uṇādis.** im ÇKDra.